

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS GRUPĖ
IŠVADA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS
RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2008 M. GEGUŽĖS 28 D. NUTARIMO NR. 534 „DĖL
KREMAVIMO VEIKLOS LICENCIJAVIMO TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO“**

PAKEITIMO“ PROJEKTO

(toliau – Nutarimo projektas)

(TAP NR. 20-1248; TAIS NR. 20-8523(2))

2020-07-17 Nr.NV-1996

Vilnius

Ivertinę Nutarimo projekto atitiktį įstatymams, Vyriausybės nutarimams bei teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Nutarimo projekto 1.1 papunkčiu keičiamų Kremavimo veiklos licencijavimo taisyklių, patvirtintų Vyriausybės 2008 m. gegužės 28 d. nutarimu Nr. 534 (toliau – Taisyklės), 4.3 papunktis turėtų būti suderintas su Licencijavimo pagrindų aprašo, patvirtinto Vyriausybės 2012 m. liepos 18 d. nutarimu 937, (toliau – Aprašas) 20⁴ punktu, kuriame nustatyta, kad licencijavimo taisyklėse turėtų būti nuostata, kad licencijas išduodantis subjektas duomenis įrašo Licencijų informacinėje sistemoje vadovaudamasis Viešojo administravimo įstatymo 15¹ straipsniu.

2. Konstitucinis Teismas yra konstatavęs, kad įstatymų leidėjas gali apibrėžti įstatymuose vartojamų sąvokų turinį, tačiau iš Konstitucijos, *inter alia* konstitucinio teisinės valstybės principo kylantis reikalavimas paisyti teisės aktų hierarchijos suponuoja, kad įstatymuose vartojamų sąvokų turinys gali būti apibrėžtas (*inter alia* aiškinamas) tik įstatymu, o ne žemesnės galios teisės aktu (Konstitucinio Teismo 2011 m. rugsėjo 28 d. nutarimas). Šiuo konkrečiu atveju, Žmonių palaikų laidojimo įstatymo (toliau – Įstatymas) 11 str. 3 dalyje nustatyta, kad kremavimo įmonė privalo turėti kremavimo veiklai vykdyti reikiamos kvalifikacijos personalą. Įstatyme šios formuluotės turinys neatskleistas, o siūloma minėtos formuluotės turinį detalizuoti poįstatyminiu teisės aktu, kas suponuos įstatyminių nuostatų priklausymą nuo poįstatyminio teisės akto, t.y. Vyriausybės nutarimo.

Be kita ko, akcentuotina, kad ūkinės veiklos reguliavimas paprastai yra susijęs su ūkinės veiklos sąlygų nustatymu, <...> taip pat su tam tikrais šios veiklos apribojimais ar draudimais; kai

asmuo dalyvauja ūkinėje veikloje, jam gali būti taikomi *specialūs įstatymų nustatyti apribojimai* (Konstitucinio Teismo 2017 m. gegužės 30 d. nutarimas, *inter alia* 2005 m. gegužės 13 d., 2011 m. birželio 21 d., 2014 m. gegužės 9 d. nutarimai).

Vertindami pateiktą Konstitucinio Teismo doktriną, manome, kad Nutarimo projekto 1.3 papunkčiu pildomų Taisyklių 6.2.1 papunktis formuoja ydingą teisėkūros praktiką, todėl, visų pirma, turėtų būti keičiama Įstatymo 11 str. 3 dalies nuostata.

3. Nutarimo projekto 1.3 papunkčiu pildomų Taisyklių 6.2.2 papunktyje nustatyta, kad pareiškėjas licencijas išduodančiai institucijai pateikia dokumentų kopijas, <....> Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytų aplinkosaugos reikalavimų atitikimą įrodančią technologinę schemą ir (ar) kitą dokumentą <...>. Įstatymo 11 str. 3 dalyje nustatyta, kad kremavimo įmonė privalo turėti kremavimo veiklai vykdyti <...> *reikalingą įrangą, patalpas, atitinkančias Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytus visuomenės saugos, darbuotojų saugos ir sveikatos bei aplinkosaugos reikalavimus.*

Šiuo konkrečiu atveju, Nutarimo projekte pakartotinai formuluotės „*Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos*“ vartojamas yra ydingas, nes, jei įstatymas paliko Vyriausybei diskreciją apsispręsti, koks subjektas nustatys atitinkamus reikalavimus, tai minėtoje Nutarimo projekto nuostatoje, siekiant teisinio aiškumo, turėtų būti aiškiai nustatyta, ar Vyriausybė pati ar atitinkamas jos įgaliotas subjektas nustatys atitinkamus reikalavimus.

Be kita ko, vertindami Nutarimo projekto 1.3 papunkčiu atliekamus Taisyklių pakeitimus bei galiojančių Taisyklių III skyriaus nuostatas, manome, kad nėra visa apimtimi įgyvendinta Įstatymo 11 str. 3 dalies nuostata tuo aspektu, jog nėra apibrėžta, kaip vertinama pareiškėjo, kaip jis apibrėžtas Taisyklių 2.4 papunktyje, patalpų ir įrangos atitiktis visuomenės saugos, sveikatos reikalavimams, koks subjektas tuos reikalavimus nustato ir kokius atitiktį patvirtinančius dokumentus pareiškėjas turėtų pateikti licencijas išduodančiai institucijai.

4. Įstatymų leidėjas turi nustatyti būtinus reikalavimus, kuriuos turi atitikti ūkio subjektai, siekiantys gauti licencijas tokiai veiklai vykdyti, taip pat reikalavimus, kurių turi laikytis tokias licencijas gavę asmenys, bei išduotų licencijų galiojimo panaikinimo pagrindus; įstatymų leidėjas, be kita ko, gali nustatyti licencijos galiojimo panaikinimą kaip sankciją ūkio subjektui, kuris nesilaiko jam žinomų ir suprantamų licencijuojamos veiklos sąlygų (Konstitucinio teismo 2017 m. gegužės 30 d. nutarimas). Atsižvelgdami į Konstitucinio Teismo nurodytą doktriną bei kartu vertindami Aprašo IV skyriaus pirmojo ir antrojo skirsnių nuostatas, nustatančias, kas turėtų būti nustatyta licencijavimą reguliuojančiuose įstatymuose (licencijos išdavimo sąlygos (tai yra esminiai reikalavimai ūkio subjektui, siekiančiam užsiimti licencijuojama veikla), esminės licencijuojamos veiklos sąlygos (tarp jų – licencijos turėtojų teisės, pareigos ir esminiai reikalavimai licencijos

turėtojui) ir esminį poveikį ūkinei veiklai darantys draudimai ir ribojimai), o kas licencijavimo taisyklėse, siūlytume iš esmės peržiūrėti Taisykles, nes didžioji dalis Taisyklėse įtvirtintų nuostatų yra ir turėtų būti įtvirtintos tik įstatyminio lygmens nuostatose, kaip pavyzdžiui, Taisyklių 18 punkto (dubliuoja Įstatymo 11¹ str. 5 dalį), 35 punkto (dubliuoja Įstatymo 11¹ str. 9 dalį), 41 punkto (dubliuoja 11¹ str. 11 dalį), Taisyklių VII skyriaus, įtvirtinančio licencijos turėtojo teises ir pareigas, Taisyklių VIII skyriaus nuostatos.

5. Reikėtų įvertinti Taisyklių 4.2 papunkčio aktualumą/būtinumą Nutarimo projekto 1.1 papunkčio kontekste. Šios pastabos kontekste turėtų būti įvertintas ir Taisyklių 43 punktas.

6. Jeigu aplinkos ministras tvirtina nustatytos formos paraišką, manytume, jos turinys turėtų būti nustatytas aplinkos ministro įsakyme, o ne Taisyklėse (žr. Taisyklių 6 punktą). Šios pastabos kontekste turėtų būti įvertintas ir Taisyklių 17 punktas.

7. Taisyklių 9.3 papunktyje turėtų būti įtvirtintas nurodomo termino skaičiavimo atskaitos momentas.

8. Įstatymo 11¹ str. 4 ir 12 dalyje nustatyta, kad Aplinkos ministerija ar jos įgaliota institucija <...> apie priimtą sprendimą raštu informuoja pareiškėją, tuo tarpu Taisyklių 11 ir kt. punktuose informavimo būdai išplėsti – raštu, elektroninėmis priemonėmis, tiesiogiai ar per kontaktinį centrą. Vertinant tai, kad informavimo būdų amplitudė plečiasi kartu su technologijų pažanga, mūsų nuomone, turėtų būti koreguojamos įstatyminės nuostatos; be kita ko, turėtų būti atsižvelgta į tai, kad įstatyminių nuostatų perrašymas į poįstatyminius teisės aktus yra ydinga praktika. Kartu atkreiptinas dėmesys į Taisyklių 32 punktą, kurio 1 ir 2 sakiniuose pateikti skirtingi licencijos turėtojo informavimo būdai.

9. Taisyklių 36 punktas dubliuoja Įstatymo 11¹ str. 10 dalies nuostatas, Taisyklių 44 punktas - Įstatymo 11¹ str. 15 dalies nuostatas, Taisyklių 45 punkto – Įstatymo 11¹ str. 16 dalies, o įstatyminių nuostatų perrašymas į poįstatyminius teisės aktus laikytinas ydinga teisėkūros praktika, todėl siūlytume svarstyti galimybę, įvertinę pateiktų nuostatų turinį bei Aprašo nuostatas, jas dėstyti Taisyklėse arba Įstatyme.

10. Pradėjus veikti Licencijų informacinei sistemai (Viešojo administravimo įstatymo Nr. VIII-1234 papildymo 15¹ straipsniu įstatymas Nr. XIII-2123), reikalingas Įstatymo nuostatų, susijusių su licencijų dublikatų reglamentavimu, peržiūrėjimas, atsisakant jų. Patikslinus įstatyminį reguliavimą, turėtų būti tikslinamos ir Taisyklės.

Gerda Štaraitė-Barsulienė, tel.